OPUŠTĚNÁ

ROMÁN Z DOBY NEJNOVĚJŠÍ

ANEB

OSUDY DÍTĚTE Z NALEZINCE

Kapitola II.

ÚKLADY SVŮDCŮ.

Mokráček věren jsa svému výroku, zrale uvažoval, co se má stati, ale nikoliv ve prospěch Marii, nýbrž v zájmu jeho vlastním. Od té doby, co stal se samozvaným ochrancem opuštěné té dívky, zavládly zase lepší časy v jeho rozharaných poměrech. A proto nebyl ochoten podniknouti ničeho, čím vymanila by se Marie z jeho dosahu a moci. Naopak, tento nový netušený zdroj jeho příjmů musel zhýralému jeho životu na dále sloužiti.

S manžely Janotkovými se záhy domluvil. Ubezpečil je, že Marie zůstane, dokud bude chtíti on. Marii naproti tomu ujistil, že nehodlá činiti povaze její násilí a že se jí postará o přiměřenější zaměstnání. Vycítil záhy, jak těžce to ubohá dívka nese, že nemá rodičů a proto ji sliboval, že vezme si ji sám za vlastní, jakmile jen toho peněžní jeho prostředky dovolí, aby záležitost tu mohl odevzdati advokátu. Vycítil dále, že stud zdržuje ji aby samostatně v Rudlicích hlásila se o knížku služební a stud ten trýznil Mokráček ještě postrachem, že knížka by ji ani nebyla vydána, poněvadž samovolně, bez povolení z Rudlic se vzdálila. Konečně znal její přímo neuvěřitelnou hrůzu před úřady, vysvětlitelnou snad tím, že bez zastání zůstalo její ucházení o dědictví po paní Radoňové.

Trojí tato duševní muka ledabylými poznámkami vždy jen stupňoval, za žádným jiným účelem, než aby bázlivou tu dívku navždy k sobě připoutal. Připoutání takové mělo býti trvalým zdrojem příjmů i do doby, kdy sám by nebyl už schopen výdělku a tu přicházel k náhledu, že jako sklepnice příliš záhy by pozbyla svou nezkušenost, že za krátko by stála na vlastních nohou a těžce by se dala pak ovládat. Čím menší styk měla s lidmi, tím bezpečněji mohl spoléhat na její trvalou odvislost a proto, rozváživ si celou věc, s povděkem vítal rozhodnutí Mariino, že nebude déle sklepnicí. Souhlas svůj ovšem zřejmě nevyslovil, naopak přemlouval, káral, říkal, že není vyhnutí, ale současně naznačoval, že jediná spásná cesta by byla, kdyby se řádně a trvale zaopatřila. Jak, o tom se blíže nevyjadřoval, ale Marie domnívala se spatřovati v podobných poznámkách narážku na provdání.

Kdo ji ubohou, bezejmenou, nemajetnou a ještě dluhem stíženou dívku by si mohl a chtěl vzíti za ženu? Berka mně ji připadl na mysl, ale ten vydělával právě asi tolik, co potřeboval sám a zřejmě kolikráte prohlásil, ež nezvětší svou bídu ženitbou. A stejnou nechuť sama prozrazovala vždy ke vdavkám. Kdykoli taková myšlenka šlehla jí hlavou, vždy svezl se její zrak na jediný šperk, na prstýnek od Klementa v tak krásných, ach tak blahých dobách jí darovaný. Jak stydí se asi dnes Klement za veškeron svou nežnost, kterou k ní oplýval, dokud ještě bývala v Rudlicích. Při takovém pomyšlení vždy zarosily se jí zraky slzami.

Ctnost Mariina, nade vší pochybnost povznešená její nevinnost, byla závorou, před kterouž bezmocně vždy stál Mokráček se svými záměry. Nevinným její pohledem býval vždy odzbrojen, kdykoliv choulostivé nějaké slovo mu mělo vyskočiti z úst. Uvázlo. Dosud hniloba neuchvátila zralé, ale zdravé ovoce. Den, dva dni mohly rozšířit nákazu a pak květla Mokráčkova pšenice.

Piškot, pan Pomejsl byl v plné přízni Mokráčkově a uzavíral řetěz jeho záměrů. Moci svého bohatství a labužnických svých choutek zdál se Piškot zahrnovati v sobě všechny vlastnosti, aby si utrhl lilii řízením osudu mezi koukol se vpletší. Piškot mohl něco rozhodného učiniti.

Mokráček záhy postřehl neobyčejný jeho záměr pro Marii a kvůli Marii také Piškot pozval Mokráčka oné noci před setkáním se s Klementem do Deminovy kavárny. Tomuto muži by Mokráček za přiměřené odškodné Marii dočasně přenechal. Ale Piškot navzájem byl také prohnaný, chytrý člověk a při své první rozmluvě v kavárně se Mokráček s Piškotem nedohodl. Poznal jen, že celá akce nebude bez obtíží, kterých se však Mokráček nelekal.

Hned nazítří po dni, kterého Marie dala výpověď, navštívil Mokráček pana Pomejsla.

"Pane sekretáři", oslovil Piškota, "mám pro vás něco."

Piškot se ledabyle usmál. Věděl, že Mokráček přichází k vůli Marii a že zase vystoupí se svými přehnanými požadavky peněžními.

"Nu, a co pak?" tázal se nedbale.

"Moučný krám", odvětil Mokráček.

"Co pak jsem pekařem?" zasmál se Piškot. Věděl, že bližší vysvětlení ihned bude následovati.

"S hezkou krámskou, jako anděl", ochotně doplňoval svá sdělení Mokráček.

"Nepečem, nepečem", stále se usmíval Piškot.

"Marie dala panu Janotkovi výpověď," vysvětloval Mokráček.

"Aj, co to povídáte?" pojednou se zájmem tázal se Piškot.

"Nechce být dále sklepnicí."

"Tak?"

"A šla by ráda za prodavačku."

"A kde je ten krám?"

"Ten byste musil koupit, anebo aspoň najmout."

"Vždyť jsem si to myslil", s chladnou odmítavostí odpověděl Piškot.

"Vy přece takový luxus si můžete dovolit", zalichotil mu Mokráček, nespouštěje zraků s jeho obličeje, jen aby vystihl, může-li se nadíti úspěchu. Mohl. Viděl to zřejmě, jak křečovitě hrály prsty starého mládence, jenž v tváři jevil klid, ale jehož celou bytostí bouřilo pokušení.

"Nevezmete-li vy, vezme jiný", pronesl obvyklou svou hrozbu Mokráček. Viděl již Piškota tam, kde jej chtěl míti.

"Co se vlastně stalo?" opatrně tázal se pan Pomejsl.

"Marie jde pryč, nechce za živý svět býti dále sklepnicí a chce do kšeftu," odpověděl Mokráček, tváře se, jakoby se chystal k odchodu. "Na vás jsem myslil, poněvadž vím, že si můžete ledačeho dopřáti."

"A kdy jde pryč?"

"Za čtrnáct dní."

"Já myslil, že už dnes," smál se zase Piškot. "Co pak, Mokráčku, myslíte, že jsem zajíc. Vy jste starý partika, hledáte dojnou krávu a tou myslil jste, že bych mohl býti já. Chyba lávky! M — e — se, e — se — se — známe se. Co je to za krám?"

"Moučný, zrovna vedle. Udělali pankrot," vysvětloval Mokráček, jenž domníval se, že Piškota má už v kapse. "Bude-li tam Marie, krám bude zlatým dílem, věřte mně. A vy si také rád něco vyděláte, pane sekretáři."

"Proč ne!" povoloval Piškot.

"Vy majitelem závodu, Marie krámskou, to by něco bylo," zamlasknul Mokráček.

"A skutečně dala už výpověď?" tázal se Piškot.

"Co pak jsem dnešní, abych něco povídal, co není pravda?"

"A za čtrnáct dní, povídáte?"

"Za čtrnáct dní."

"To máme přece času dost. Vedle je to, povídáte, dobrá, přesvědčím se. To, kamaráde, stojí peníze! A proč jde Marie vlastně pryč?"

"Nechce být sklepnicí", potutelně smál se Mokráček. "Pro samou cnost!"

"A krámskou chce být? Moučnou?"

"To právě ne, ale myslím, že by jí to páslo."

"Ba ne, Mokráčku", pojednou odmítal Piškot. "To jsou drahé špásy. Já, a moučný sklad! Kam vás to vede?"

"Já jen tak myslel", odpověděl Mokráček, jakoby se omlouval. "Vím ještě o někom, který by za to dal celé jmění, kdyby Marie byla jeho, ale ona by ho nechtěla, jak ji znám. Vám, pane sekretáři, by byla brzo nakloněna, a proto jsem si myslil, že poctivě vám řeknu, jak by to šlo."

Piškot se zdánlivou lhostejností poslouchal, ale v duchu už spřádal výbojný plán, jest-li by snad přece na vlastní vrub, bez pomoci a přispění podezřelého tohoto muže docílil úspěchu. Vždyť to děvče zůstane ještě 14 dní sklepnicí a v té době dal se pokus obnovit a mohl jednati docela samostatně. Výsledek bude týž a každým způsobem lacinější.

Ale Mokráček četl tyto myšlénky páně Pomejslovy jako z otevřené knihy. V duchu se usmál domýšlivé chytrosti stárnoucího mládence, který se dovděným pohledem odběhla do kuchyně a zároveň přitočil se Mokráček ku Piškotovi.

"Beze mne to nepůjde", pravil s jizlivým a posměšným pohledem. "Jen to zkuste."

"Uhlídáme", sebevědomě odpověděl Piškot.

"Uhlídáme", ještě sebevědoměji opakoval Mokráček.

To byla vteřinová rozmluva mezi hostem a výpomocným sklepníkem, ale stačila, aby Piškot byl rozladěn, když vrátila se Marie s poznámkou, že milostpaní nevolala.

Prozatím byl konec důvěrným hovorům. Piškot si vybral večeři, podotýkaje pouze: "Ještě si, Mařenko, spolu vážně promluvíme."

Jak studená to pojednou byla sprcha. Proč nemluvil hned? Času k tomu bylo dost. Za nedlouho bude tu plno hostů a pak teprve nedalo se vážně promluvit.

"Můj bože", myslela si Marie. "Jakých hovorů je třeba tomu, kdo by jí chtěl opravdové pomoci?" Vyprostiti ji pouze ze žhoucího pekla, jež nazývalo se Janotkovou restaurací "u výstavy" a vyprostiti ji ze závazků k Mokráčkovi, jenž v toto peklo ji uvrhl. Ovšem peníze, peníze tu hrály úlohu. Dluh, do něhož upadla nevědomky u Mokráčka, bude asi překážkou, před kterou couvne dobrá vůle jakéhokoliv dobrodince. A přece pohlížela Marie na Piškota s pocitem vděčnosti, kdykoliv průběhem večera obsluhujíc, viděla, kterak ji soucitným pohledem pozoruje.

"Až vystoupíte odtud, Marie", ujistil ji Piškot v nestřeženém okamžiku, "já se o vás postarám. Pamatujte, že máte přítele, který rozumí vašim potřebám.

Ta slova byla pronešena tak upřímně, tak opravdově, tak bez nároků na dík a uznání, že Marie v nich viděla jen pocit opravdového přátelství. Tak svatá ji byla ta slova, že nesvěřila se s nimi ani Mokráčkovi, k němuž nedůvěra stupňovala se každým okamžikem od jejího probuzení.

Z prvních, kdož všiml si náhlé změny v celé bytosti Mariině, byl kučeravý student. Zprvu mínil, že trapný výstup s Janským je příčinou stísněné její mysle a dozvukem odporné té události, ale záhy poznal, že kořen její truchlivosti musí vězeti hloub a proziravě uhádl, že nespokojenost s nynějším jejím povoláním zmítá asi duší nebohého děvčete.

Chtěl s ní promluviti, ale host takřka střežil hosta a Marie sama nedávala nikomu příležitosti, aby rozpřísti mohl hovor důvěrný. Ale kučeravý student musel si tu příležitost zjednati. Jeho zájem pro krásnou dívku byl mladistvě ohnivý i upřímně oddaný. Byl opravdově do ní zamilován a právě jen okolnost, že tato dívka jest sklepnicí, vždy tlumila jeho něžné pocity.

Rozumem svým odsuzoval nezhostitelné své myšlenky a v srdci plápolal vždy živěji žár citů hlubokých. V její nepřítomnosti uměňoval si, že zůstane chladným, nevšímavým, lhostejným, ale jakmile dle la Marie v dosahu jeho zraků, vždy byl v koncích s nejlepším svým předsevzetím a pohled jeho už neodbočil od hezké sklepnice.

Posléze cítil, že promluviti s ní musí a být by jen za tím účelem, aby jí dal na jevo soucit s patrným jejím bolem.

Poobědvav, odešel se svými přáteli, ale v hodinu, kdy doufal, že nebude nikým ze známých vyrušován, vrátil se do restaurace "u výstavy". Měl záminku, které nestřežen jsa svými kolegy, chtěl užíti k zahájení důvěrnějšího hovoru, po kterém srdce jeho tak toužilo.

"Přišel jsem se s vámi rozloučit", odpovídal na tázavý pohled Marie, kterým vítala mladého studenta.

"Vy odjedete?" tázala se hlasem přátelsky znějícím.

"Jen na tři dny", spěšně odpovídal student. "Ale nechtěl jsem odjeti, aniž bych vám to oznámil. Lichotím si, že byste mne přece jen postrádala mezi svými známými, kdybych sem pojednou nepřišel."

"A kam jedete?"

"Rodičům na svatbu", smál se dobromyslně student. "Na stříbrnou svatbu," dokládal rychle, vida, že žert jeho nedošel okamžitého pochopení.

"Jak jste šťasten!" povzdechla si Marie.

"Proč?"

"Proto že máte rodiče", odpověděla Marie a odvrátila se. Proud slzí dral se jí do očí plynoucích z pokoušejícího vědomí, že nikdy slova "rodiče" nemohla vyříknouti se vztahem na vlastní svou osobu.

Kučeravý student viděl její pohnutí a znal také z dřívějších svých rozmluv toho příčinu.

"Přeji vám šťastnou cestu", pravila Marie po chvíli. "Jedete daleko?"

"Do Domažlic. Znáte Domažlice?"

"Neznám."

"Je to hezké město."

"Pro vás mohou býti rájem, nebem, když tam máte své rodiče."

"Kdy jste osiřela?" tázal se soucitně student.

"Dnem svého narození", trpce odpověděla Marie.

"Vy byla jste asi vychována pro lepší poměry. Jak to přišlo, že stala jste se sklepnicí? Je to vaše první místo, že ano? A rád bych vám, aby bylo poslední. To není zaměstnání pro tak mladé, krásné děvče."

Marie neodpovídala. V nejlepším úmyslu pronešený úsudek se jí zdál lichocením všedním, banálním, jak denně je slýchala od hostí. Šla po své práci a marně snažil se student připoutati k sobě zase mladou dívku hovorem tak šťastně započatým. Odešel, když mu aspoň podala Marie ruku na rozchodnou.

Minul týden. Berka každodenně s hodinovou pravidelností objevoval se v hostinci za žádným jiným účelem, než aby — střežil Marii. Nikoliv osobu její, nýbrž její ctnost. Viděl, že nevinná dívka padla čirou náhodou do rukou nehodných a dobrovolně vykonával proto služby ochrance. Jak rád by byl s Marií opět důvěrně, o samotě promluvil, ale nenápadné příležitosti nebylo. Záhy z rána odcházel do práce a večer se vracel, kdy bez přítomnosti Mokráčkovy nebylo možno slova promluvit.

A tento Mokráček z prvu s povděkem přijímal ponocenské služby Berkovy, ale ted', kdy chýlilo se Mariino sklepnictví ku konci, viděl v něm nebezpečnou překážku, aby s děvčetem, až bude bez služby, dle libosti své nakládal. Berka byl pořádný hoch, trochu přepjatý, ale právě ta přepjatost mohla se státi osudnou. Proto, po krátké úradě se ženou, dal Mokráček Berkovi prostě výpověď z bytu, dle obyčeje, na čtrnáct dní.

Berka hryzl se v ret, poněvadž nezbývalo, než výpověď přijmouti. Zájem pro Marii hnal jej ku přetvářce. Uznával důvody Mokráčkovy, že byt je příliš malý, ač od příchodu Mariina spával v kuchyni. I zde byl tedy pojednou překážkou. Zůstati alespoň v přátelských stycích, bylo jedinou jeho snahou. Slíbil jí přinésti služební knížku a tomu slibu také chtěl dostáti. I přes to, že v jiném bytu bude bydleti, chtěl udržovati stálý styk s dívkou, již počínal cítiti jako světici.

Mokráček zatím učinil druhou soukromou návštěvu Piškotovi.

"Mám ve zvyku mluvit upřímně a jednat poctivě", pravil po náležitém úvodu.

"Já také," odpověděl Piškot.

"Co tedy myslíte?"

"Nic, já jdu svou cestou a vás už nepotřebuji za průvodčího."

"Kdo ví, jest-li ne? Napřed jste mou pomoc hledal a ted' ji necheete."

"Ne a nechte mne na pokoji."

"A vy nechte na pokoji Marii. Nasadil jste jí brouka do ucha a ona ted' myslí, že není nikomu ničím zavázána, ani mně ne, a já mám u ní peníze."

"Ale dejte mi pokoj", ubránil si Piškot.

"To děvče myslí, že má ve vás záštitu a zatím chcete ji uvést v záhubu."

"Bude zachráněna, jen když se dostane od vás", jízlivě namítnul Piškot.

Tak zahájeno bylo vážné vyjednávání mezi vzornými těmi dvěma muži.

"Vy najal jste moučný sklad?" z přímá promluvil k věci Mokráček.

"Najal," krátce dal v odpověď Piškot.

"K vůli Marii?"

"Třeba."

"A vy myslíte, že já jen tak beze všeho k tomu svolím?"

"Nezbude vám asi jiného, když bude Marie chtít."

"V tom to právě běží, že nebude chtít," smál se nyní zlomyslně Mokráček. "Já ji jednoduše řeknu, o co se vám jedná, o co jste mne požádal, jaký vy jste dobrodinec, a jste v koncích se všemi svými výpočty, poněvadž se na vás pak už ani nepodívá, neřku-li aby s vámi mluvila. Všecky poklady světa ji třeba nabídnete a přece nedocílíte ničeho, nepomohu-li vám k tomu já."

Piškot nebyl si svého úspěchu jist, jinak by nebyl Mokráčka ani poslouchal a byl by mu bez okolků ukázal dveře. Že toho neučinil, svědčilo, že konečně já se do vyjednávání a Mokráček také nedal čekati dlouho na své návrhy.

"Zkuste to se mnou," pokračoval po chvíli, nedostávaje odpovědi. "Najal jste krám, o kterém jsem vám přece já pověděl, a kouká z toho pěkný stálý výdělek. Marii do něho neposadíte, když se tam nepřestěhuji zároveň já. Nesmějte se, pane sekretáři, nesnažte, — beze mne to nepůjde! Odevzdejte mi jen bezstarostně krám do režie. Každý den vám budu třeba odvádětí peníze, každý den budeme účtovat a uhlídáte, že nepřijdete ku škodě. Ten sklad dá více, nežli živobytí skromné rodině, jaká jest má a jiného nežádám. Marii budete mít zadarmo, čistě zadarmo."

Piškot se smál, stále odmítavě se smál, ale bylo viděti, že uvažuje o návrhu Mokráčkově. Přece jen ten návrh nezdál se nepřijatelným a příliš odvážným.

Piškot, pan Pomejsl, byl starý chabrusák. Nebylo to ponejprv, co koupil celý obchod v exekuci se octnuvší, nebo usedlost, dům, svršky a pohledávky, kterých se pak s prospěchem zase zbyl. Tak mělo se to i s moučným skladem, o němž se mu Mokráček zmínil, že bankrot činnost jeho zastavil. Za hodinu téhož dne byl by se o bankrotu i bez Mokráčka dozvěděl a bez ohledů na Marii byl by se snad také při vydražení toho skladu súčastnil. Tak vzrostlo vlastně Piškotovo jmění. Takovým obchodům děkoval svůj blahobyt. Tentokráte pouze, právě z ohledu na Marii, jednal rychleji. Na jmění moučného skladníka uvalen byl konkurs a celý sklad, poněvadž byl zkáze podroben, musel se prodati, buď z volné ruky anebo v dražbě. Zde zdálo se Piškotovi výhodné, koupiti z volné ruky a k nemalému překvapení i zlosti všech chabrusáků stal se pánem skladu. Pro nějaký čas, než s prospěchem jej zase někomu přenechá, chtěl sem jako prodavačku umístniti — Marii, ovšem že bez Mokráčka.

Ale tento Mokráček se houževnatě hlásil o svou provisi a sebevědomě a pravděpodobně o sobě tvrdil, že bez něho to nepůjde. Nezbývalo tedy než vyjednávat, poněvadž Piškot etnostný odpor Mariin už dostatečně byl zakusil a pomocník zdál se mu přece jen výhodným.

"Tak co vlastně chcete?" tázal se Piškot nevrle pod dojmem úvahy, že přece jen nějaký rebach bude muset poskytnouti tomuto protivnému člověku.

"Co chci?" hbitě odpovídal Mokráček. "Chci, abyste mne, mou ženu a Marii vzal do skladu. Povedeme jej a budeme vám vydělávat peníze. Marie je jako má dcera a s její pomocí chci si založit svou budoucnost. Já mám známosti a potřebuji jen pevný základ, abych se uchytil. Když Marie bude prodávat, celá čtvrť k ní bude chodit pro mouku. Ta umí s lidmi zacházet, to vám, pane sekretáři, nepotřebuji teprve povídat. Nepřijdete ani o krejcar, vyděláte při tom a prokážete dobrodiní celé mé rodině. Ale smlouvou se mí musíte zavázat."

To dodal Mokráček, vida, že Piškot stává se povolným.

"Jakou smlouvou?" zněla nedůvěřivá otázka.

"Že nás nevypovíte, až seberete smetanku," horlivě vyjadřoval hlavní svou obavu Mokráček. "Já chci si zabezpečit své stáří a holce budoucnost. Dokud obchod dobře šel, o to se už postarám, vědět, ani obchod prodat. A aby dobře šel o to se už postarám. Uhlídáte, pane sekretáři, že to bude zlatý důl. Já mám známosti, rozsáhlé známosti a ted' je tu možnost, že bych z nich také něco měl. Zkuste to, pane sekretáři, každý den vám budu skládat účet. Já žil kdysi také v blahobytu —"

"To je to právě," suše podotknul Piškot. "Já mám vždycky radši lidi, kteří se domohli blahobytu, než ty, kteří o něj přišli. Ale rozmyslím si to, Marie se mi líbí a chci něco pro ni učinit. Ted' nemám čas a ještě si spolu o tom promluvíme."

Mokráček chtěl znovu zahájiti chvalozpěv o svých schopnostech, zejména v oboru moučnictví a o svých rozsáhlých známostech. Ale Piškot zase chtěl míti dotěrného toho člověka s krku a tak se bez určitého ujednání rozešli, každý v přesvědčení, že konečně přece jeden na druhého vyzraje.

Piškot byl příliš prohnaným světákem, aby záhy nepoznal, jakým spůsobem musí jednati s Marií, aby získal plnou její důvěru. Dobrotu, vlídnost, otcovskou péči nestavěl na oltář, ale prozrazoval ji v každém krátkém oslovení. Nepřišel nyní už do hostince, než když věděl, že je tu plno hostů, jen aby snad nedošlo k nějakým choulostivým dotazům se strany Marie, na které by byl nucen dáti závaznou odpověď.

Zatím pracoval Mokráček, jako pravý diplomat. Manžele Janotkovy ujišťoval, že Marie zůstane sklepnicí, Marii ujišťoval, že Piškot, ten dobrý, velkomyslný Pomejsl již se stará o pěkné, bezstarostné její zaopatření. Hosté počínali zase pohlížeti na Marii se stejným přátelstvím, jako v prvních dnech, kdy ji poznali. Vše šlo pravidelným svým chodem. Jen manželé Janotkovi byli k Marii méně laskavi, poněvadž ji zazlívali, že bez příčiny dala výpověď a že pouhým vrtochem je pohněvala. Dle návodu Mokráčkova neměli se o celé příhodě ani zmiňovati, ale tři dni před časem co dojíti měla domnělá její výpověď, přivedla paní Janotková záležitost tu k řeči.

Byla hodina s půlnoci, když Marie s paní Janotkovou po odchodu posledních hostů, uzavírala účet. Tržba byla skvělá a paní Janotková chtěla vyjádřiti jen svou spokojenost, když vlídným hlasem pravila ku své sklepnici:

"Vidíte Mary, to jste si nás nemusela pohněvati s tou výpovědí. Tak přenáhleně jednat bez příčiny —"

"Nemohla jsem jinak," odpověděla Marie.

"Jak pak ne?" neporozuměvši, pravila paní Janotková. "Proč pak se vám tu ted' zase líbí?"

"Ne, nelíbí se mi tu," povzdechla si Marie a do očí draly se jí slzy. "Nemohu se dočkati čtvrtku, až toto mé utrpení bude u konce."

Paní Janotková přestala počítati známky a s rozhořleným udivením pohlížela na svou sklepnici. Tedy zase vzdory a to v okamžiku, kdy chtěla jí vysloviti plné své uznání a pochvalu.

"Co to zas máte, Mary?" zvolala s předhůzkou.

"Ještě tři dny a budu vysvobozena," povzdechla si Marie. "Ani hodinu déle nezůstanu, než musím a lituji, jestli jste snad myslili, že déle tu setrvám a neohlédli jste se po náhradě."

Paní Janotková vytřeštila zrak. Manžel právě si šel ulehnout a tak mimovolně, ale ve zřejmém hněvu zavolala: "Mokráčku, pane Mokráčku."

Mokráček tušil nehodu. Přiběhl jako muž vědomý si své autority.

"Marie najednou říká, že platí její výpověď?" smála se paní Janotková se zlostným hlasem, jakoby byla vyslechla slova potřeštěné osoby.

"Za to ručím já," slavnostně prohlásil Mokráček. "Prosím, milostpaní, ani slova o tom. Slečno Marie! Tak se zachovává slib? Jděte, jděte, jen jděte, já přijdu hned za vámi."

Tak bez dlouhých okolků vystrčil ušaslou Marii před strnulou paní hostinskou z kuchyně do hostinského pokoje.

"Neříkal jsem vám," pravil nyní káravě k své milostpaní, jež nemohla se dostati ani k slovu, "neříkal jsem vám, že máte mlčet, jakoby se bylo nic nestalo? To je má starost. Já jsem zodpovědným, já. Marie zde zůstane a dnes už ji nechte na pokoji. Každý člověk má své roupy. Nač je dráždit, nač se zlobit? Marie tu zůstane a dost. Já za ni ručím, já."

Opustil taktéž milostpaní, jako velmož, kráčeje za Marii.

Hospoda se uzavřela a věrný Berka, Mokráček a Marie ubírali se domů. Předmětem hovoru byl ovšem právě se odehrávší výstup. Marie byla starostlivě vzrušena. Janotkovi tedy počítali s tím, že zůstane. Jaká to obojetná hra? Nač ten klam?

Mokráček vysvětloval:

"Myslí si," pravil, "že nás oba mají v hrsti, poněvadž jim jsem dlužen. Ale dlužen jsem jim jen já, slečno Marie, ne vy, a proto po řádně dané výpovědi můžete také jít, jen až vám uplyne čas."

Berka byl téhož náhledu, ale tomu jednalo se v první řadě o otázku služby nové, kterou by Marie po vystoupení od Janotků mohla nastoupit. Dle ujednání Mokráčkovi zamlčeného, chtěl se vydat v neděli do Rudlic, aby Marii přinesl služební knížku, bez které se nemohla déle obejíti. Ale přál si, aby alespoň do té doby, než sám se od Mokráčků vystěhuje, věděl, jaká bude ta nová služba, kterou s pomocí Mokráčkovou Marie nastoupí. Byl naplněn nedůvěrou, černou, tísnivou nedůvěrou, rostoucí od té chvíle, kdy sám dostal ze společného bytu výpověď. Patrně měl dobrovolný její strážce býti odstraněn, aby nemohl hlídati a varovati. Berka poznal už dostatečně v Mokráčkovi člověka, schopného každé špatnosti.

Proto přivedl nyní opět řeč na příští službu Mariinu.

"Ale je na čase," pravil k Marii, "abyste také co nejdříve a hned věděla, kam po svém vystoupení nastoupíte. Ze služby do služby, to u nás chudých lidí je nutností. Víte už, kam půjdete potom?"

Mokráček se vypínavě, hlasitě zasmál.

"To je mou starostí!" zvolal. "Zahálet nebude a také se nepředře. To bude něco lepšího, než to věčné ponocování jako sklepnice. Už o tom vyjednávám, je to jisté, ale není to ještě hotovo. A dokud to není hotovo, neřeknu nic; všecky vás chci překvapit.